

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

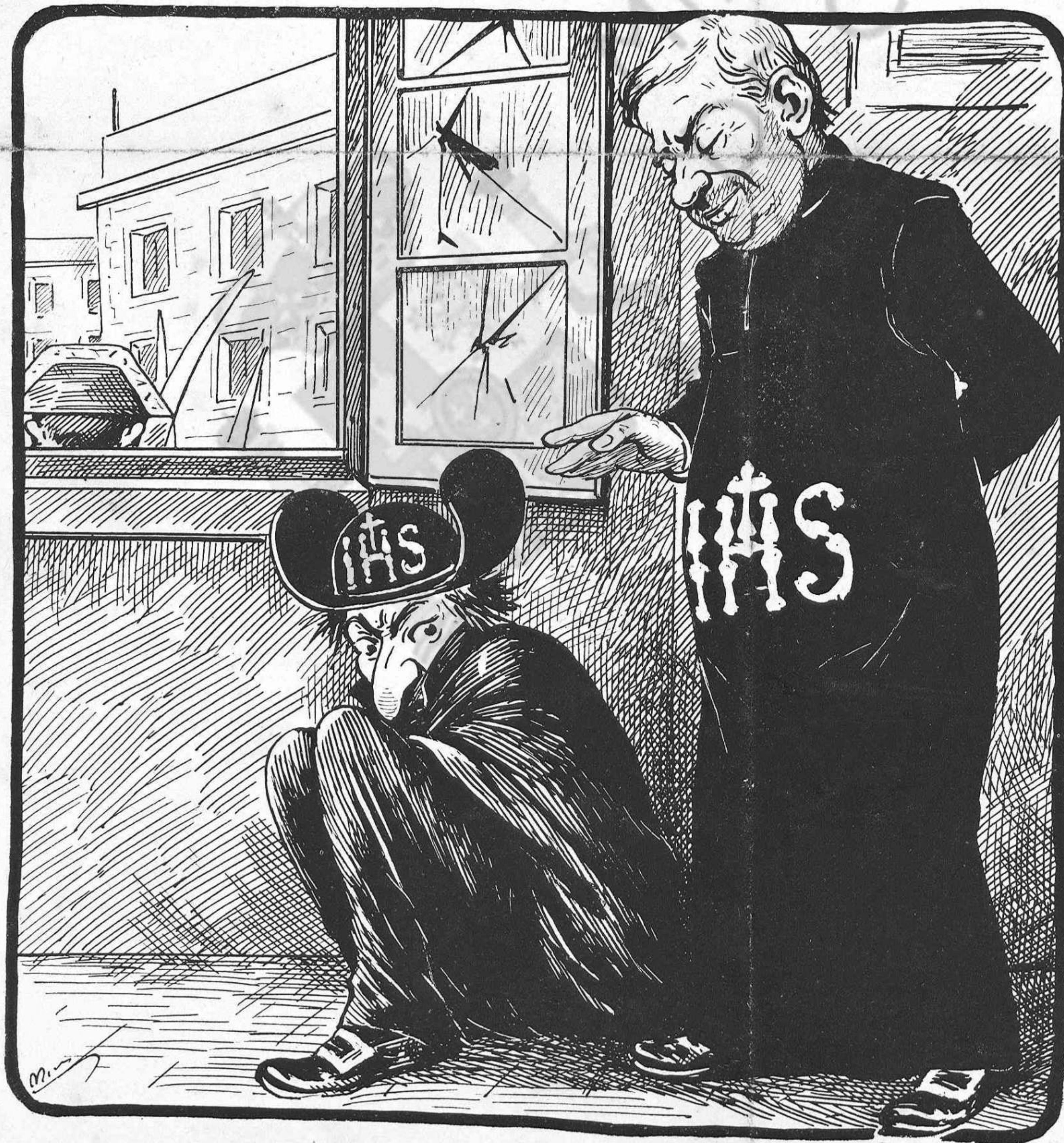
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

DURANT LA MANIFESTACIÓ DEL DIUMENJE

—Germanet, fora por: miri á la finestra y veurá al Pare Etern que vetlla per nosaltres.

DE DIJOUS A DIJOUS

CONTRA la campanya clerical, tolerada fins á cert punt, ja que no secundada pel govern, se revxinan la major part dels bisbes, expedint reclamacions y protestas al govern, pastorals als seus feligresos y fent que la càtedra dita del Espirit Sant se converteixi en un reducte per atiar á mansalva el foch de la discordia religiosa. Tota aquella mansuetat dels temps en que se ls deixava fer lo que volian, s' ha transformat en iracundia á penas han notat el despertar dels sentiments anticlericals del poble.

Mentrestant el rey de les húngaras s' ha decidit á fer la por, disposantse, segons diuhen, á publicar un manifest, en el qual se presentarà com l' únic paladí possible de las congregacions religiosas amassadas y sense amparo, diu ell, dintre de las actuals institucions.

Es á dir: el venut del any 76, tracta de atreus novament al clero, que casi l' havia abandonat per fer honor al pressupost de la monarquia restaurada y tracta de atréure'l ab l' idea de ferlo servir com en la passada guerra de reclutador de las partides y patuleyas defensoras de las sévases pretensions.

Si ho arriba á conseguir, suposan que s' tirará novament al camp á tentar fortuna.

Es molt trist lo que li passa á Espanya, condemnada á viure sempre á mercé de la reacció mes embitterida. O' s deixa farcir pacientement de clericalisme que l' embruteix y l' enerva, ó se la coloca en la dura alternativa de tenir que acceptar una nova guerra civil.

Nosaltres creyem ab tota sinceritat, que mes val lo últim que lo primer. Els mals humors que corren per l' organisme nacional sense deixarlo medrar, es millor que s' condensin y prenguin la forma aguda de un abcés. Quan surti l' abcés se l' reventa y tal vegada aixis recobri la nació la salut perduda.

Lo mes trist es que un govern que s' titula liberal, en lloc de afrontar el terrible problema cara á cara, s' entretingui pastelevant ab els enemicichs de la libertat.

Un acte de suprema energia bastaria á salvarnos. L' esperit liberal adquiriria una forsa imponent, avassalladora, que no en v' el progrés, es avuy l' atmosfera vital de tots els pobles civilisats. Si l' etern enemicich de la libertat d' Espanya s' atrevís á alsar el cap seria vensut, com ho ha sigut sempre, y ho seria avuy, tal volta, de una manera definitiva.

Apart del problema religiós que tant preocupa els esperits de la gent de ideas, no passa res en la política que puga eridar de una manera especial l' atenció.

En vigilias de unas eleccions de Diputats á Corts el govern ha expedit varias circulars, qu' en apariencia tendeixen á donar al elector algunas garantias. Una d' ellas, es la que permet als notaris presurar els serveys propis del seu càrrec fins fora de la jurisdicció ó del colègi á que pertanyen. Pero això, si bé s' mira, es igual á res. Encare que hi hagués tants notaris com urnas electorals que no hi son de bons, se farian trampas. Bastaria que certs candidats poch escrupulosos contractessin al major número possible de aquests funcionaris de la fe pública, pera deixar privats de sos serveys á sos competidors.

No es aquest el camí de restablir la confiança en el cos electoral. Per escriure circulars no s' pert el

La huelga dels Armats

—¡F..... al e.. la llagonissa!

govern; pero per obrar descaradament contra las circulars qu' escriu no's pert tampoch.

Aquí està sino la que acaba d' expedir en Moret, plena de afalachs y de bonas intencions. Donchs bé: aquesta circular ha sigut escrita ab la mateixa ploma y per la mà mateixa qu' està ultimant l' encasillat dels diputats que han de sortir á tota costa.

Quan el govern s' abstingui d' elaborar candidats oficials, dispost á conseguir el seu triomf per tots els medis, llavors podria comensarse á creure que, realment, desitja la regeneració del sufragi.

Mentres tal no fassa, á cada nova circular qu' expedeixi, se li haurá de dir:

Ja t' coneix herbeta que t' dius marduix... Ja t' coneix ministre, que t' dius tupinaira.

PEP BULLANGA

LA MANIFESTACIÓ ANTICLERICAL

OCH importava que á l' hora mateixa y precisa de la celebració del meeting anticlerical se'n celebressin altres dos: un de solidaritat obrera en el local de *La Serpentina* y un' altre de protesta contra ls abusos y l' explotació de les companyías del gas y de l' electricitat, en el Teatre del Tívoli: tots dos se veieren extraordinariament concorreguts, pero més que cap el de la Plassa de toros, pel seu objeciu tan conforme ab els sentiments del poble liberal de Barcelona. Bé pot afirmarse que l' poble liberal barceloní té gent per tot.

¡Gran jornada, donchs, la del diumenge! Més que un Diumenge de Rams, semblava una Pascua de Resurrecció.

Més de 15,000 ciutadans acudiren á la Plassa mateixa, de ahont el dia de Sant Jaume del any 35, n' deixí l' espurna que acabá en l' espay de una nit de lluminàries als caus y las faristelas del clericalisme monàstich. ¡Y quin entusiasme á la vista dels pendons, un dels qual ostentava l' lema significatiu de *Viva España sin conventos!* y als acorts de la música entonant *La Marsellesa* y l' *Himne de Riego*, y al escoltar la veu enaridida dels oradors que feren us de la paraula...

No reproduhirém, perque l' espay ens falta, ls discursos que allí s' pronunciaren. Tothom els sent dintre de la seva ànima. Mentre Espanya siga, com es avuy l' últim refugi del anarcosimisme monàstich, no hi ha que pensar a llibertat, ni ab progrés, ni ab ilustració, ni ab cultura. Pesará sobre de la nostra nació una carga feixuga que li produuirà la degradació y l' oprobri, l' envervament y l' impotència.

Les conclusions adoptadas en el meeting eran determinants: 1.a Separació de la Iglesia y l' Estat, y per tant secularisació de l' ensenyansa, de la beneficència, dels cementiris y de tots els actes de la vida social, en los quals fins ara una determinada religió ha imposat els seus dogmas á la conciencia del individuo. 2.a Prohibició legal dels votos religiosos, considerats contraris á las lleys naturals de vida y expansió y atentatoris á la dignitat humana. 3.a Que passin á ser propietat del Estat, de la província ó del municipi ls béns que posseixen les órdes religiosos, sent destinats sos productes á l' ensenyansa, com á obra d' emancipació proletaria. Y 4.a Felicitat als cònsuls de França y Portugal per l' actitud de sus respectivas nacions, conforme en un tot al esperit del meeting anticlerical de Barcelona.

En Sagasta qu' està cansat de dir:—S' ha de fer algo—sense que acerti á precisar qu' es lo que s' ha de fer, ja sab desde avuy lo que vol, lo que desitja l' poble de Barcelona y l' de tot Espanya, qu' es exactament lo mateix que han conseguit els francesos y ls lusitans, que també ho volian y ho desitjan.

¿Es que aquí la veu del poble està fatalment destinada á perdre's en lo desert? ¿Es qu' entre l' obrador del govern ahont s' elaboran els grans pastels y l' poble que manifesta explícitament las seves aspiracions, hi ha unes parets tan groixudas que ofegan els crits formidables de l' opinió? ¿Es que lo que á França y á Portugal ha obtingut el poble sense cap dificultat, aquí no podrà lograr-se sino després de grans trastorns, de tota mena de perturbacions del ordre públic, y tal vegada també després de una copiosa efusió de sanch?

El tupé de n' Sagasta hauria volgut veure assortat en qualsevol dels balcons del edifici del govern civil quan la manifestació popular del diumenge, formant una onada de generació, desfilava pel Pla de Palacio y pel Passeig de l' Aduana, engroixida á cada punt com un riu que recull á son pas el tribut de tots els seus afiliats. Desde aquells balcons, á la vista de la massa imponent, electrizada, que omplia l' aire de frenètics crits contra l' clericalisme, hauria sentit alguna cosa encomendissa que desde molts anys no s' percibia á Espanya: hauria recordat las expansions de l' època de la seva joventut en que actuava de revolucionari, y hauria comprés la necessitat urgent de donar una satisfacció á las aspiracions populars, per evitar que l' poble, que al fi ho es tot, y tot ho pot, se vegi obligat á pèndre's.

Pero en Sagasta convertit al *panxomisme* no farà res: el poble la gruarà molt la justicia ansiana... y qui sab si al millor dia haurá de donar una de aquellas empentes arrolladoras, que en un instant transformen el mode de ser de las nacions.

Perque lo que van fer diumenge ls agents de l' autoritat no té dibuix. En gran número ocupaven la carrera trassada á la manifestació pel governador de la província, y de una manera especial las immediacions del catau jesuitich preses estratègicament. Tot aquell aparato, més que una prevenció prudent contra un imaginat conflicte era una engallinada, una parauda, una ratera.

Ja feya temps que ls agents de l' autoritat, lo mateix dels tricornis que ls de la teresiana, lo mateix els de la teresiana que ls del bolet de fletre y cara patibularia, esperavan el pas de la imponent manifestació, en l' encrehament dels carrers de Bruch y de Caspe, acariciant els uns l' empunyadura del sabre, els altres la culata del revòlver, els de més enllà l' extrém del groixut garrot ab honors de salut.

Y en efecte, á penas la manifestació va apareixer, á penas una part dels concurrents intentaren, com per instant, tornar á mà esquerra del carrer de Caspe, sens dupte ab l' idea de que ls jesuitas des de l' seu domicili poguessent ferse càrrec, per lo molt que ls conve, de l' importància del acte, tot d' una y sense les intimacions previas que prescriu la llei, aquella avalanza d' esbirros va llansarse frenètica, cega d' ira contra la multitud, els uns á caball, á peu els altres, y descarrigant las seves armas sobre l' primer que á més ls venia, com si haguessin fet la prometessa de donar gust á la mà fins á posar-se al nivell de uns verdaders salvajes.

Considerem els fets tal com deuen considerar-se. Ni que tota la manifestació en massa, desviante del curs que se li havia trassat s' hagués dirigit al catau jesuitich quicó hauria succehit al cap-de-vall? Aquell edifici es solit y blindat: fins els vidres de las finestres estan resguardats per filats de ferro: ja ls que l' habitant coneixen prou la popularitat de que disfrutan y s' han previngut á temps. ¿Qué hauria pogut succehir? Una agressió? Allá estava la for-

sa pública per impedirla, per retaxassarla. ¿Un apedregament? Las pedras s' haurian estrellat en aquelles parets de pedra picada y en las blindades oberturas.

No podia haverhi més que una explosió de crits, y aquests crits del poble gno es millor que ls sentin els detestats loyals, que no pas que ls ignorin, abandonantse als afalachs de una mentida confiança?

Donchs bé: porque ls oïdos de la caterva jesuitica que á Espanya hi està de més y fora de la llei, no sufris ni tan sols la molestia de una cridatissa popular, els agents del desordre públic, van cometre diumenge la gran salvatjada del sige partint caps, trencant brassos, ensorrant costellas, causant un gran número de desgracias entre personas pacíficas que no tenian art ni part en la mateixa manifestació. Un infeliç no de cinch ó sis anys, signé una de las seves víctimas; un pobre sort-mut que demanda almoyna, fou objecte del seu furor: una infinitat de veïns y transeunts reberen ferides y contusions de alguna consideració que tingueren de serlas curadas en las farmaciacs veïnas y en la casa de socorro del dictadura.

Donguin gracies als jesuitas de aquests infames atropellos! En obsequi de aquests sants varons y sols en obsequi d' ells, va ferse la festa.

L' anterior situació política mantenía suspesas las garantias constitucionals y no era possible exercir el dret de manifestació, un dels més estimats dels pobles lliures.

Ha vingut la situació nomenada lliberal; las garantias constitucionals han sigut reintegradas, de nom á lo menos, y en el primer moment en que l' poble exerceix el dret de manifestació, se veu atropellat bárbarament. Per damunt de la llei voleya l' sobre de la guardia civil y l' garrot del inmundo polisson de la secreta. ¿Son aquestas las órdes que ha donat en Sagasta als seus agents gubernatius, per inculcar al poble l' amor al exercici dels drets democràtichs?

¿No podrém sortir mai de tropelias de tota mena? ¿Eixiré de la suspensió de garantias per anar á caure de bigotis sota ls garrots de una partida de la porra, exenta de tota responsabilitat?

Bó seria que ho diguessin clar y ab tota franquesa, porque el poble, á lo menos, pogués sapiguer á que atenir-se, prenen en tot cas las deudas províncies.

Y que tot això s' fassi en defensa dels frares qu' estan fora de la llei, y quan el poble, que no té cap més medi d' expressar las seves aspiracions, porque si acut á las eleccions l' estafan sempre, senyala al govern el camí expedit que hauria de seguirse... el camí que ha seguit la República francesa y la monarquia lusitana; regida l' una pels radicals y l' última pels conservadors!

¡Ah! Es que aquí tant bons frares son els de las comunitats religiosas, com els que al amparr de las institucions monàstiques venen explotant la sopa bobal del pressupost.

Ja fa temps que ho venim dihent: No tindrà al úlitim el poble espanyol cap més remey, que acabar al mateix temps ab els uns y ab els altres.

P. K.

DEL MINISTRE AL GOBERNADOR

«Aquestas eleccions que s' aproximan vull que siguin model de pureza, legalitat, moralitat, *daixonsas* y etcetera, etcetera.

Cumpleix com se deu la llei escrita, rectifiqui las llistas de manera que no hi trobin ni un perro ni una sombra els amants de la etcetera, etcetera, etcetera.

Que les fraccions polítiques de tot coló y de tota procedència el secundin en fer legal y serio aquest acte tan, tan y tan etcetera.

El dia de la lluita sigui *incòlume*,

eviti tupinadas de cap mena y aquestas eleccions legals coronant l' acta al vencedor y en paus y etcetera.»

DEL GOBERNADOR AL MINISTRE

«Hi entés de un modo clà y sens lloch á duptes lo que m' diu entre ratlles y cumplint son desitj l' elecció pròxima serà un model de pastisms y trampos.

Faré en tota ocasió el meu sant capricho, em passaré la llei per entre camas, y á las llistas faré que no s' hi trobi ni un elector tant sols de l' *altra banda*.

Faré tirar escalles avalls als ximples que m' vinguin ab camàndulas y si algú s' atreveix á parlar sério el faré posar pres y santas Pascuas.

Y el dia de la lluita entre las rodas, els jochs de mans y algunas garrotadas faré sortit elegit al qui m' indiqui y ell sols y ningú més s' endurá l' acta.»

DELÍ RIROSELLA

El motiu del moviment anticlerical, tots els bisbes d' Espanya agitan el bácul furiosos; las comunitats religiosas ventan frenéticas el foc de la discordia: els capellans pujan al cubell mistic y vinga disparar petards en forma d' excòmuniós.

Lo de sempre: ataquen els privilegis teocràtics y desapareix el sosiego de la nació, y s' acumulan materrals per una nova guerra civil.

Y l' govern sense prendre providencias per curar aquesta febra, quan tan fàcil li fora desapareixer!

Per curar la febra clerical sols hi ha un medi: matar, exterminar el microbi teocràtic.

El Correo, l' orga de manubri de n' Sagasta reconeix que l' problema religiós preocupa avuy á casi tot el mon civilitzat, citant els aconteixements de Russie, de França, de Portugal, etc., etc.

Y reconeix que l' problema de solució difícil á Europa, es doblegat perillós á Espanya, per la propositiu á la violència que té l' poble.

Aixó no es veritat: el poble espanyol no s' exaspera, sino quan veu la patxorra dels governs. Y ls governs no s' donan per entos sinó quan el poble s' decideix á treure l' Sant Cristo gros.

Per això tots els progresos s' han hagut de realitzar en Espanya per medi dels procediments revolucionaris.

A un coneugut republicà que passava pel carrer de Lauria diumenge al mitj dia, á l' hora de la gresca, ls de la policia tractaren de agafarlo y d' introduir-lo dintre del catau jesuitich.

No vull anar-hi—va cridar—jo no m' hi fico á una cova de bandolers.

Mitjants l' ènrica intervenció de un seu amic y corregidor, l' aranya negra que, sens dupte esperava aquella presa, va tenir-se's d' espinyar.

A Motril (Granada) els pobres pagesos, productors de canya de sucre ván revoltar-se, y tal seria la seva indignació que van calar foc a una de las fàbricas mes importants de la comarca.

A primera vista la crema de una fàbrica sembla una especie de suicidi, perque si ls pagesos colocaban en ella las seves cullitas zhahont las colocaran sense la fàbrica?

Pero la indignació no reflexiona, y ls pagesos estaven indignats per veure's obligats á sucumbir á las exigències del industrial, qu' era qui fixava l' preu de la canya, tancantlos en el següent dilema: «O me la cedeixes al preu irrisori que jo mateix et fixo, ó resgatá que se t' pudreixi la cullita.»

Y mentres el fabricant Larios acumula milions, els pobres pagesos que regan la terra ab la suor del seu front no tenen per menjar.

Aixís se comprén que la fàbrica haja sigut cremada. Gangas del ofici d' explotadors. Y ara s' ha vist que devegadas hasta las canyas de sucre s' tornan llanas.

L' últim escàndol clerical ha tingut per teatre la Vila y Cort.

Se tracta de una pobre senyora, vindra de un tinent, que tenia llogada una golfa de un convent de monjas. Van saber las seves mítiques moradoras, que aquella bona dona, desde casa seva presenciables las *juergues* que tot sovint s' armaven entre las monjies y ls bacalláns, y volián tréurela de totes las passades.

Ella s' resistí y li feren dar una pallissa pel portero, que la deixà plena de contusions. Un ensotanat va presenciar sense inmutarse la bárbara escena.

Després, al veure la nuvolada que se 'ls venia á sobre varen ferli proposicions perque callés: fins van oferir-li una pensió vitalícia. Pero la lesionada ha acudit als tribunals de justicia, y l' Sr. Salmerón s' ha encarregat de la seva defensa.

Preparémnos, donchs, á presenciar un nou escàndol clerical... Y que 'n vají venir un cada dia, que tot això s' necessita per avivar mes y més el foc de l' opinió, que ha de acabar ab tanta brutícia.

Verdaderament, en las próximas eleccions de diputats á Corts, el govern se proposa observar la mes escrupulosa i imparcialitat. Així ho ha recomanat als governadors de las provincias.

Y aquests, cumplint las órdes ministerials, perara no fan sino lo que fà l' Poni de Tarragona, que quan veu en perill algun districte com el de Valls y de Tarragona, hi envia els corresponents delegats, ab l' encàrrec especial de donar tortura als ajuntaments que blassonan de alguna independència.

Tretas de la política restauradora.

Ab la mà esquerra:—Ay que t' estimo... ay que t' estimo—y vinga tocar la barbeta del país.

Y ab la mà dreta: punyalada al mitj del cor y fins a l' empunyadura.

VILALLONGA, 26 de mars.

Va cridar l' atenció que al meeting catalanista celebrat aquí hi assistissen molts advocats de aquells que afaytan à pel y à repel sense necessitat de navaja, no mes que ab les ungles, y algun que altre usurer, quals mèrte especials podrán jutjar per la mostra. Es fill de la Selva del Camp, y à una pobra dona, nomenada Dolores, que necessitava diners li va deixar 16 duros, exigintl de interès no mes que un duro mensual: es à dir, la friolera de un 75 per cent. Tipos així son els que han de regenerar à la patria pel sistema catalanista.

BADALONA, 27 de mars.

A conseqüència de la notable conferència que va donar el capellà dissident Pey y Ordeix, en el saló de la cooperativa Verdadera fraternitat, l'algot negre va sortir des fogó, insultant al conferenciant, y diuent que 'ls que havian anat à sentirlo estaven condemnats sense remissió. Las emprenegué després contra les mares y las filles que van al ball, y per fi acabà de una manera bufa, recomençant als rics que fassin caritat... ¿à qui diran? àls pobres? No, senyors: que fassin caritat à la iglesia.

Està bé: per mi que començis a parlar la mà.

LLANSA, 1 de abril.

Las hermanas, en lloc de dedicarse à l' ensenyansa, no fan mes que ocupar-se en xafarderes: tant es així qu' enviarien dos ó tres xicotíssims a pendre nota de les noyes que assistien als balls de Quaresma. ¿Qué's proposaran fer ab aqueixas il·lustres? Sense cuidado'n té, perque ja sab tothom que les tals, mes que unes hermanas son unes verdaderes tíes fleumas, molt amigas de ficarse en lo que res els importa.

MOLINS DI REY, 26 de mars.

Estava anunciada la representació del drama *Electra* en l' Ateneo lliure de questa vila, quan nostre primer arcalde Sr. Roca féu compareixer al president del Ateneo, prevenintlo de que anés ab cuidado y que no perdés de vista que actualment la Societat careix de estatuts que per ordre gubernativa foren enviatos al Gobern Civil. Per neò teníem al nostre arcalde; pero no 'l creyam capás de sortir ab aquests ciris trencats, acomodantse à una móntia tan jesuítica, que 'l fan un digne rival del *Pantoja* de l' *Electra*. Així donchs, el Gobernador de la província vé obligat moralment à addressar l' esguerro del nostre arcalde, ó bé tornant al Ateneo els estatuts ab la deuda aprobació, ó bé facilitant la manera de que puga representar-se à Molins de Rey, un drama que avuy se representa sense inconvenients en tots els teatros d' Espanya. De totas maneres encaixa molt mal ab la present situació política que de liberal blassona, l' caciquisme de un arcalde fanatisat com el que disgruta la vila de Molins de Rey.

BESALÚ, 31 de mars.

El nostre corp vá enviar à buscar à un merlot negre que de primer antuvi vá dir que hi havia cent bisbes, arquebisbes y cardenals y una quaranta mil carlins armats de mausers per tirar-se damunt dels liberals y republicans. -També vá sostenir que al treballador que guanya vuit rals, encare n' hi sobran dos per anar-se's à jugar. -Vegin, per la mostra, quinhas son les idees de aquests aulets negres per lo que respecta à la classe treballadora.

VILELLA BAIXA, 21 de mars.

El gambeto emmascarat, de uns quants dies ensa y provocant al poble, taxtant de bárbaros y salvatges als que no vén à la iglesia y als que no compran butlla, y com son molts escassos els que s' avennen à perdre l' temps en el primer, y à gastar-se 'ls quartos en lo últim, resulta que insulta à la immensa majoria de la població. Que ho vaja fent així y s' cumplirán els desitjos dels que ansiém que tingui de tancar la botiga per falta de feyna.

MONTBLANCH, 28 de mars.

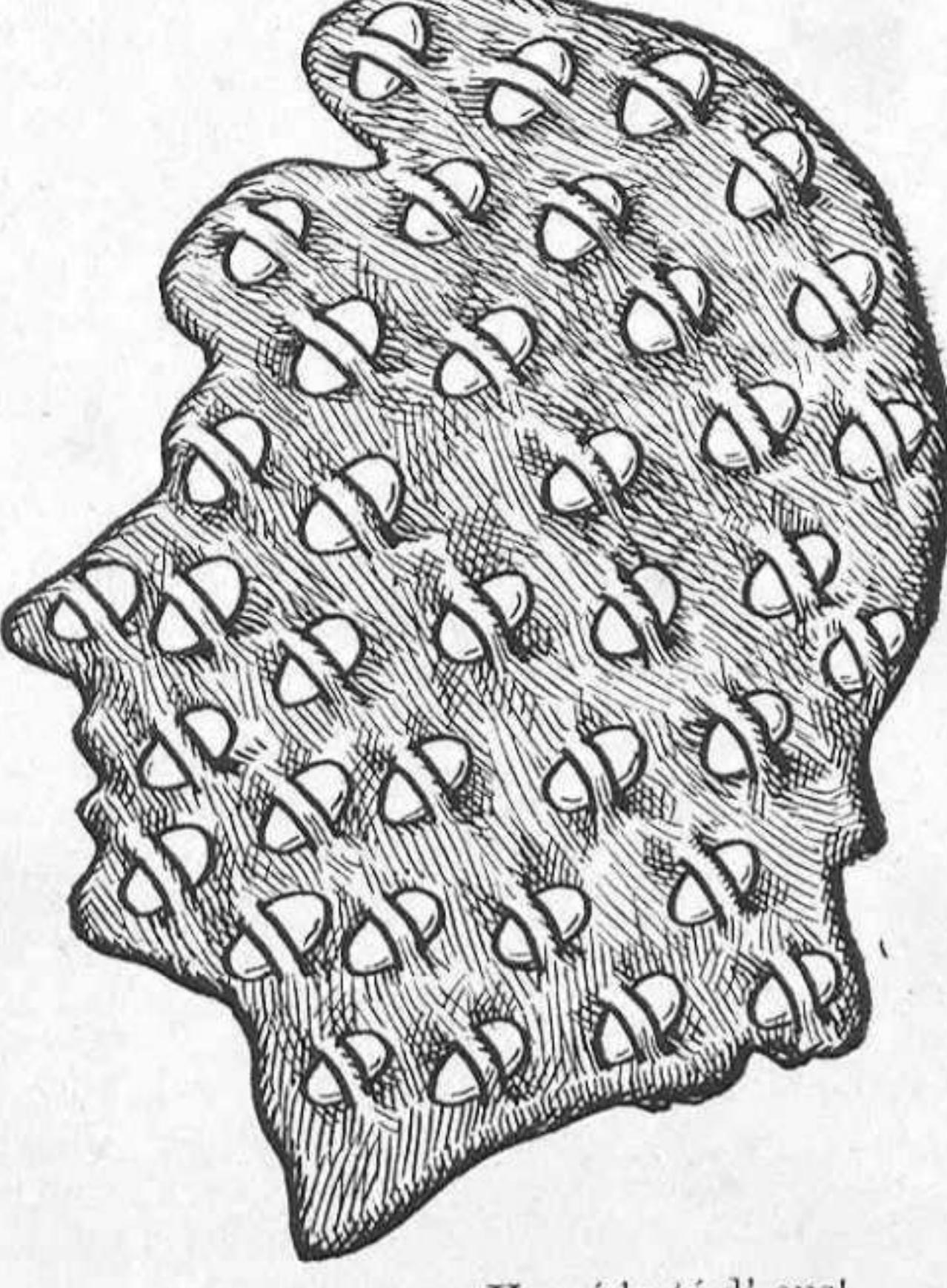
De set sermons qué ha de fer, ja 'n porta enjegats tres, el predicaire que tenim aquí pel nostre recreo. El primer contra 'ls llerals, desafiant à tots els sabis de la secta, no à que vagin à contendre ab ell, sino à que acciùn à sentirlo. El segon à propòsits del sisé manament, ab uns tochs tan naturalistes que s' hi podfan lligar cadirars. El tercer vá ser per vostres, per LA CAMPANA, afirmant que de cinc céntims en cinc céntims s' hi estaven fent tan rics, omnipolits d' insults y de improperis, que crequin, m' hauria agratit que 'l haguessin sentit, y pot ser li haurfan fet algun regalo. (*)

BELLVER DE LA CERDANYA, 24 mars.

Tenim un merlot que 'ns el jugaríam ab qualsevol altre per ser de bona mena. Tant refila al istiu, com al hivern: al istiu, desde l' cubell, fa pesar figus à alguns; y al hivern els hi fà agafar fred als peus ab sas camàndulas. Qui mes ne pateix de tot això es el pobre vicari que ha d' estar en dejú fins qu' ell ha refilat que casi son les 12. Pero com qu' ell ans de cantar s' omplena 'l tamborino, no s' fà càrrec de que 'ls altres pateixen. Així es que desitjem que no ho fassan tan fort, perque mentrenells ell pot morir de un cop de sanch, el pobre vicari corre perill de morir tisich. La nostra condició de anti-clericals no 'ns priva de alentir sentiments humanitaris.

(*) Te rahó l' autor de la carta: li hauriam regalat una purga per ferli sortir per baix lo que ara treu per la boca. (N. de la R.)

LA MONA DE AQUEST ANY

¡Miréu que mona! ¡Y qué 'n té d' ou!

UNA HUELGA SUI GÉNERIS

«A causa de la inseguridad del tiempo queda suspendida la procesión.»

Y un tranquil vá escriure à sota ab llápis: — «Y per la por.»

Ben mirat la inseguretat del temps y la por, venen à ser lo mateix. El dia estava núvol, y ja se sab que quan plou, plou per tothom, lo mateix quan plou agnya, que quan plouhen garrotadas.

Y ab l' amenassa de la pluja, está clar, tothom té por... de mullarse. Tothom, y mes que ningú, y per motius especialíssims las cucurullas de Sant Francisco.

Y no s' creguin: la professó estava ben preparada per resistirlo tot, fins els atachs de aqueixa cāfila de impíos que ara sembla que s' hajen revifat, ab la ditxosa *Electra* inspirada pel mateix Satanás à n' en Pérez Galdós.

Contra la forsa, la forsa.

Y la forsa de la professó havia de ser un brillant esquadró de armats, ab el seu correspondent capitá manaya.

Feyà ja, à lo menos, un mes que venian ensajant les seves evolucions. Cada dia 's reunian, y ipam! ipam! ab acompanyada pausa, invertian unes quantas horas, aprenent la marxa solemne propia del tradicional institut y l' expedit maneig de la llansa.

Ja fins havian rebut l' armament y l' uniforme: casco de llaua ab cimeral de plomas, corassa del mateix metall ab aquella tirallange de pendaxtos tan semblant à las tires dels espoldadors, sandalias de vetas vermelles y calotots y samarretas de color de carn. Ja 'l capitá manaya ho tenia tot: el pendó, la perruca de crin, la barba postissa. S' acostava l' hora solemne de la professó, y de tot se parlava à la parroquia, menos de una cosa: de pagar el sou à aquells intrepits soldats de la fe.

Sol dirse que músich pagat no fà bon só: pero 'ls armats, à diferencia dels músichs, si no cobran no tenen dalt per traballar.

Així es que varen determinar fer algunas gestions per obtenir el pago anticipat de las quatre pessetas que 'ls havian sigut promeses pel seu important traball.

—Fugin, homes—els vá dir l' encarregat de la parroquia.—Si qu' estariam frescos si per una feyna qu' encare 'us serveix de distracció, vos haguessim de donar quatre missas per barba. Ja 'us contentaré ab un llonguet y un tall de llangonissa no gayre groixot.

Al sentir unes proposicions tan depressivas y tan informals, als comissionats els vá caure l' ànima als peus. Corregueren à donarne compte à sos companys de *cuerpo*, y aquests varen decidir per unanimitat declarar-se en *huelga*.

¡Una *huelga* d' armats! ¿No es cert que fins ara no se 'n havia vist mai cap?

Notificada als burgesos de la parroquia la seva decisió irrevocable, aquests van dir:

—Està bé: vosaltres no voleu ser armats geh?

Donchs no faltarà qui ho sigui.

—Prou qui, si 's pot saber?

—Anirém à reclutarlos al hospici.

—¿Armats esquirols? ¡Està bé! Ens veurém las caras.

Van proferir aquestas últimes paraules ab un tot tal de amenassa, que als encarregats de la professó se 'n va arronsa, al sentirlos, el llombrigo.

Y després de passar tota la nit somiant una formidable batuissa, entre armats en *huelga* y armats esquirols, que amenassava transformar la professó en projecte en una nova edició del rosari de l' aurora, varen dírsel:

—Bah, bah: bah: al cap-de-vall, será millor que ho deixém corre. Qualsevol excusa 'ns servirà pel cas: la inseguridad del tiempo... las agallas que han pres els impíos, sobre tot exasperats com estarán perque en las seves manifestacions els hi donan sempre garrotadas y cops de sabre, y trobarán just impedir las nostres apelant ells al mateix sistema... El pùblic ja se 'n farà càrrec... Ala, donchs, deixarlo corre.

Pero tot això no han sigut mes qu' excusas mes ó menos acomodacitives.

La verdadera causa de la suspensió de la professó de Sant Francisco, vá ser la *huelga* dels armats; no hi posin dupte.

—Cóm s' explica que 'l Sr. Larroca no haja tractat de arreglar una *huelga* tan trascendental? A la mà ho tenia: en lloc de las quatre pessetas que demanaven els armats, dugas: y en lloc del llonguet y 'l tall de llangonissa que oferían els de la parroquia, mitjà llonguet y mitjà tall.

Després de l' arreglo de la *huelga* del Ter, quin nou triunfo pel Sr. Larroca si arriba à dirimir la *huelga* dels armats de Sant Francisco.

P. DEL O.

SERMÓ

QUE 'L RECTOR DE FONTPELADA DISPARA CONTRA 'LS SEUS FELIGRESOS, EN VISTA DE LA SEVA ESCASA RELIGIOSITAT Y DEL POCH CALAIX QUE 'S FA À LA PARROQUIA.

Germans del cor: Ja no sé de quin modo ho tinch de fé per tornar la devoció à aquest poble carrinçol, modelo avans de bondat y avuy del tot entregat al pervers liberalisme.

—No 'l veyu el cataclisme que de segur se us espera si, corrent y ab fe sincera,

no demaneu tots perdó à la santa religió, ab el propòsit formal de viure altre cop com cal, freqüentant els sagraments, fent dir missas pels parents y obediint, sigui 'l que sigui, lo que 'l vostre rectó us digui?

Creyeume, estimats germans, ho portan els escrits sants; las nacions, per ser ditxoses, han de ser ben religiosas y resar sis cops al dia el credo ó la lletanía, fugint de llibrets y diaris y papers estraflaris, que al cap-de-vall no fan més que traballar pel progrés, dir mal dels bisbes y 'ls papas y publicar donas guapases.

—Per què Russis es tan felissa? Perque allí tothom va à missa y lo poble honrat no mes fa lo que mana 'l capellà.

—Per què la França no ho es?

Perque allí tot va al revés y à la pobra religió me la tenen à recó, com un' olla foradada ó una cadira trençada.

—Sí, germans meus, no ho dupteu: si una ditxa disfritéu, si menjué pà y bebeu ví, m' ho devéu tot à n' mí.

—Us figuren, papanyas, que culturíau patatas, ni monjetas, ni cigróns, ni tomàtechs ni melòns, ni carbassas, ni llantitas, ni pebrots, ni xiribas, si no fos que jo resant y empenyantme ab algun sant, us fecundo 'l plà y la serrà y faig produir la terra?

—Y aixó, poble faritzeu, ¿de quin modo m' ho paguéu?

—Deixantme l' iglesia sola, preferint moure tabola al ateneu ó al cassino, ó anant à fer perdre 'l tino à las cándidas donzellas, que ja sols tenen orellas per escoltar 'ls disbarats dels joves aixelabrats.

Durant aquesta quaresma, quanquera sou els qu' heu tingut esma de venir al confessionari?

—L' avia del apotecari, la sorda de las Paneras, dugas ó tres xafarderes y la mossa de cal Brú; es à dir, total ningú.

—Y aixó, germans estimats, que pel que toca à pecats, sé, perque us segueix 'ls passos, que 'n teniu tots à cabussos, y no deus mes petits, no, sinó d' aquells que fan pò, que per treurels, com qui diu, s' han de netejá ab lleixiu.

Poble desençamada, tot això que us fa fredat?

—No seria molt milló qu' escoltessiu al rectó y fugissiu pressurosos d' aquests balls pecaminosos que us malmeten la carn flaca y us escuren la butxaca?

—No faràs més bò, diguen, que 'ls diners que ara us gasteu ab disbauxas estantissas us els gastessiu ab missas, ab actes edificants y ab fer llum als pobres sants, qu' estan dos mesos y tres sense veure un cirí ences...

—Ah, germans!... Jo encaro espero que al fi acabaréu per ferho y que això que avuy es dit ha de donà algun profit.

—Sí, creyeume, no badéu, ohíu tots la meva veu. Irou lecturas, prou xabarri, prou escandalíu 'l barri ab grescas y tonterías y conversacions impias!

Renovém els temps antichs, torném à ser ben amichs, pienseu, quan tingueu dos duros, que l' iglesia passa apurós, y cregueu que fentho així y segunt el bon camí, vosaltres aniréu bé....

(Y 'l vostre rector també.)

C. GUMÀ

LA TARONJA DEL JESUITA

Cap de casa, el senyor, era ell, don Joan Llanut: ell pagava l' iloguer, ell satisfieva 'ls caprichos de la seva dona y la seva filla, ell corria ab tot el gasto; pero l' amo, el verdader amo, era 'l pare Llest, un jesuita fi com un paper de seda y dols y enganxadis com un carmeto.

—Cóm havia nascut aquella intimitat? Com totes las d' aquest gènero. Las donas l' havian coneugut en ocasió d' anars'hi à confessar; havian simpatizat, li havian ofert la casa... y 'l pare Llest s' havia cuydat de lo demés.

En aquella morada no s' feya res que avans no hagués obtingut l' aprobació del jesuita.

—Pare Llest, ¿que la podém anar à veure *La dama de las camelias*?

—No, senyoras.

—¿Y *El rey que rabió*?

—¡Psé!... Això, encara.

—Pare Llest, ¿qu' es perillosa la lectura de *La madre culpable*?

—¡Jesús María Joseph!

—¿Y la de *La hija maldita*?

—¡Vade retro!

—¿Qu' ns aconsella que llegim?

—*La vida de Santa Escolástica* ó *El áncora de la fe*.

Escoltant aquest diàlech, à don Joan li queya la baba. Contínuament estava dihitento à las donas:

—A mí no 'm preguntéu res. ¿El pare Llest ha dit que si? Donchs ji podén ferho à ulls cluchs.

EL MEETING ANTI-CLERICAL

Aspecte de la Plassa de Toros, á l' hora dels discursos.

(Instantánea de LA CAMPANA DE GRACIA)

NA frasse de un ciutadá, que's veia ja'l garrot de un policía á sobre.
—Ep, matalasser, cuydado. Si vols estovar llana ves á n'aquella casa que n'hi ha molta.

Y li senyalava ab el dit el convent dels jesuïtas.

El yankees s'han apoderat del Aguinaldo, valentse de una infame traició. Pero ells fan com els jesuïtas, para lograr el fi que's desitja tots els medios bons.

Y ara vé la gran qüestió: ¿qué'n farán del célebre cabecilla tagalo? Algú proposava que se l'enviés als Estats Units per tributarli 'ls honors deguts a la seva categoria, en atenció á las mostras de valor y de pericia que ha estat donant en el curs de la companyia.

Aquesta manera d'honorràr á un enemich, près per traició, es molt original, y per consegüent molt yankee. Lo mateix que ab'l Aguinaldo van fer ab en Cervera. Vensut á Santiago y trasladat als Estats Units, no s'entenia de festas y d'obsequis.

Pero en lo cas del jefe tagalo ha succehit una cosa inesperada.

A la quinzena, l'Aguinaldo que han capturat no es l'Emilio, capdill de la insurrecció, sino en Baldomero, germà de aquest.

De manera que's creyan haver arreplegat un duro legítim y s'han de contentar ab un duro sevillano.

Y volen veure ara als yankees indignats? Ja fins parlan de fusellar al Aguinaldo á qui avants tractava de vitorejar.

Son molt positivistas els yankees: tenen un duro fols, y plens de ràbia 'l clavan al taulell.

En Sagasta ha guardat lilit, víctima del trancasso. ¡Qué's consoli, qu'altres n'hi ha que també pa-teixen!

Trancasso, per trancasso, mes dolent que'l de'n Sagasta, es el que varen rebre algunes personnes, diumenge al mitj del dia, en l'encreuament del carrer del Bruch ab el carrer de Caspe.

Trona en Mañé contra la masonería. De la maso-

neria fá partir la campanya anti-clerical, y en proba de aixó fá notar la coincidència de que la persecució de las ordres religiosas haja surgit aquí al mateix temps que á Portugal y á França.

[Pobre D. Joan! ¡Quina manera de trencarse el cap inútilment!

Vol saber perquè'l moviment anti clericalista ha surgit aquí al mateix temps que á França y á Portugal?

Senzillament perquè l'invasió clerical y 'ls seus abusos han sigut simultànecs en las tres nacions.

Y jamigol una mateixa epidemia reclama un mateix medicament.

Per contestar á las provocacions de un ensotanat de Valladollit, la multitud vá invadir l'iglesia, portantse á cantar *La Marsellesa*.

Aixó irriterà molt á poches carcatòlichs, pero diguin qu'o son ells molts vegadas els que converteixen las iglesias en clubs?

Donchus no's queixin si troben qui segueix el seu exemple, que ja ho diu el refrà: «Donde las dán te toman.»

Per dels oradors del meeting del diumenge:

«Jo sé qu'en un convent de Barcelona retenen á una noya contra la voluntat de la seva mare.»

El poble indignat:—Aném á llibertarla!

L'orador:—Calmuevos: jo pendré nous informes y un cop els tingui's farà lo que's deu.

El fet era cert. Y la prova es que tan bon punt las monjas varen tenir coneixement del meeting, varen restituir la noya á la seva mare, que fins llavors havia fet en vá tota mena d'esforços pera recobrarla.

Ja ho sab el poble: quan vol que's realisi un acte de justicia, no té més qu'ensenyar las unglas.

La Epoca de Madrid se fa l'alarmada, assegurant que ab els atacs als convents y la prohibició de las professòns comensemán á trobarnos com al any 1873.

[Avuy fos y demà... Repùblica!]

Un refrà adobat que dedico á n'en Sagasta:
«Sembla frares y recullirás disgustos.»

Diu qui va tenir ocasió de veureho, que oferian un espectacle edificant els cap-pares dels esbirros que durant els successos del diumenge permanesen dins de la cova dels Loyolas, quan calmada ja la serracina, sortiren per anar-se'n cada hú al seu punt.

Estaven rojos, alegres, animats, y alguns fins feyan tantinas.

Se coneix que mentres pel carrer se derramava la sanch del poble liberal, á dintre del catau corria en abundancia la sanch de Cristo.

Diumenge al matí entre dos ciutadans:

—Ahont vas Eloy, tan dematí?

—A la Plassa de toros.

—Ay ay ¿que hi ha corrida?

—Si; pero no de toros: corrida de frares.

XARADA

Per desitje de fé un regalo el fill del senyor, *Hu-dos*, á una nena *tres-tercera* va pujá sobre una tot, y agafà una *prima-tres* que al donarli molt gojós ella no volgué acceptar, perque no sent de valor, segons ella, tals regalos no venen del fons del cor.

E. ZOLA Y B.

ANAGRAMA

Mon total va dirme així en acabant de dinar:
—Pren la tot qu'en la fruytera per postres t' havém deixat y pòrtala'm del escriptori la capseta del total.

TAP DE SURO VILAFRANQUÍ

CONVERSA

—Ahont vas, Lluís?
—Vaig á l'estació á veure si'l hereu Salvá arriba.
—Y d'ahont vés?

—Home, del poble que ja t' hi dit.

J. BOSCH Y ROMAGUERA

GEROGLÍFICH

BALTHIC ID

Q A S

ALTADILL

CORRESPONDENCIA

Caballers: Un català petit, Un reventa tronas, Aigua Freda, Ninotet, Paulito Solá y Comp.^a (ibruts!) I Electra-citat, Joseph Herrero, Frederich Gibernau, F. Muntané, S. Carrulla, Un liba R. de 1^a, Un tarit tarot, Miguel Millaret, Patricio del tornillo, Frederich y Cristófol, Dos enamorats, Juan Borrell, Felip Barata, Osout surf Olbap y Pau-manias (a) Valls Per menos, per molta menos causa l' assorten y 'l crucifixaren.

Caballers: Faberas d' Alfa, J. Montabliz, Xech de Llansá, Baltasar Casademón y Parés, Un de Blanes, Sistet D. Paila, J. B. B. (a) Picarol: ¡Aleluya! ¡Aleluya! D'això se'n diu traballar ff. 'S mereixen una mona de sisous, al menos.

Caballer: S. y F. Bonapleta: Lo que 'ns envia no es plata bona. No arriba ni á Plata-Meneses.—Catalá-Nista: La cansoneta 'ns ha agratit, principalment per lo curta. Desseguida hem vist que no anava en lloch. Las xaradas, dolentas.—Benet Pagell: El Sabi diu que probi de fèlski tirar per un camàlich; si això no li dona resultat fassisela venir de la Budallera ó del Pas-Vich; y en últimas cas., vesté mateix.—F. Jové Calbó: Hem rebut la seva *Engriña*, que no ha fet gens de fortuna.—F. G.: Representa 'l seu dibuix un frare com un bastaix, que sino fos qu'es molt fluit, creuram qu'es Caran d'Ache.—Tnof ed Terim Aseret: Se'n va? Torni sovint, pero no reincideixi ab aquestas composicions.—F. Plà y Prats: Els seus consonants en ista iay: no hay Dios que los resista.—Prudència E.: Vesté deuria dirse Im Prudència; que no deixa de serho l' enviar un cantar tan dolent.—J. S.: La carta va bastant bé. Gracias.—Narcís del Toro: ¡Caratsus, home, que s' havrà perdut? Celebrém que se 'ns torni filòsoph «El amor es una mentira como no se la puede igualar.» Bien, noy, bien.—R. C. (Sabadell): Las pensadas de vesté estan á l' altura de las del Toro.—Un n'morat pobre: Celebrém l' alivi y sentim les reincidencies. Si no vol recare déixis de fer aquestas intentones literaries.—Abel Gaubausa: La sub-títula instantánea y en veritat que ho es una mica massa.—Conquet de Isona: Bona fe y res més.—Malitón Fortuny y Comparsa: Es bromà de capellà, y no fa per casa.—Melibruna: Ha estat, senyor Melibruna, aquest cop de mala lluna.—A. C.: Hem rebut els seus traballs que son tan llargs com defectuosos.—J. Serrats: Y 'ls de vesté Joan Serrats están plens de disbarats. Y 'l tenir á pastoras per aymadas os del temps de les cocas ensucrades.—Joseph Poch: Si, poch cuidats.—C. S. Stalam: No es que vaji molt malament; pero es poca cosa y no es nou. Això en Millor ho feya ab més salero.—L. Gents: Va bastant bé.—J. Asleib: Anirà tot menys alló de Las Carmelitas, que té molts defectes.—J. S. (Terrassa): Lo que 'ns insinua té un caràcter local massa exclusiu.

Imprenta de LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.